

Suomenlinna Kararları: Anıtlar, Topluluklar ve Alanlar (ICOMOS, ICCROM, 1995)

Suomenlinna Conclusions Code of Ethics for the conservation of Monuments, Ensembles and Sites

Helsinki, 17 Haziran 1995

Finlandiya Ulusal Antiquities Kurulu, Suomenlinna Yönetim Kurulu ve Finlandiya Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Helsinki Mimarlık Okulları, Tampere ve Oulu, Finlandiya ICOMOS ve ICCROM işbirliğiyle düzenlenen Koruma Eğitimi, Gereksinimleri ve Etiği konulu ICOMOS – GIF (Uluslararası Eğitim Komitesi) uluslararası konferansı 12 -17 Haziran tarihleri arasında Finlandiya'nın Suomenlinna ve Helsinki kentlerinde gerçekleştirilmiş ve konferansa 25 farklı ülkeden toplam 75 uzman katılmıştır. Konferansın ilk günü Kültürel Çeşitlilik ve Koruma Etiği üzerine Genel bir çalışma şeklinde geçmiştir. Bu çalışma Saatytalo Helsinki'de yapılmış ve 190 katılımcıyla gerçekleşmiştir. ICOMOS GIF yıllık toplantısını bu hafta içerisinde yapmıştır.

Tartışmanın Bağlamı

Konferansta değişen dünyamızda uygulanmakta olan eğitimin durumu incelenmiş ve kültür ve miras çeşitliliği, koruma etiği ve koruma etiğinin önündeki yeni engeller gibi konular ele alınmıştır. Özellikle yapılandırılmış çevrenin bakımı konusu üzerinde durulmuştur. Tartışmalar dünyanın doğal mirasına ve insanoğlunun kattıklarıyla birlikte bir bütün olarak bu doğal mirasa karşı olan sorumluluğumuzun farkına varılması çerçevesinde gerçekleşmiştir. Bu sorunlar dünyanın bir çok yerindeki ekolojik, sosyal, siyasi, ekonomik ve kültürel değişikliklere bağlı olarak değerlendirilmektedir. Bu durum doğal felaketler ile süregelen savaş ve silahlı çatışmaların sebep olduğu toplum ve miras üzerindeki geri döndürülemeyen zarar ve yıkımların artan boyutuyla daha da ciddiyet kazanmaktadır.

Tartışmalardaki Öncelikler

Konferansta özellikle şehirlerdeki, kırsal kesimdeki ve bölgesel nitelikteki planlamalar, farklı disiplinler ve farklı kültürler bağlamında kültürel peyzajlar ve yirminci yüzyıl mimarisi ve etik kurallarının gizli değerleriyle ilişkili uygun eğitim stratejilerinin geliştirilmesine duyulan gereksinim tartışılmıştır.

Etik Kurallar

Etik kurallarına duyulan gereksinim konusu tartışılmış ve şu tespitler yapılmıştır:

- Her bölgenin kültürel çeşitliliği dikkate alındığında etik konusunda temel prensiplere ihtiyaç vardır.
- Üstelik koruma prensibiyle ilgili yetkili birim tarafından tanımlanan koruma yöntemleri ile ilgili disiplinler, korumacılar ve genel olarak toplum arasındaki ilişkilerdeki etik davranışlar arasında bir ayırım yapılması gerekmektedir.
- Silahlı çatışmalar doğal afetler nedeniyle kültür ve can kaybındaki artış siyasi kararları alan kişilere etik anlamda daha fazla bireysel sorumluluk yüklemektedir.

Eğitim Stratejisi

Eğitim Stratejisine bağlı olarak aşağıda belirtilen konularda tavsiyede bulunulmuştur:

- Ulusal, bölgesel ve Uluslararası düzeyde ağ oluşturulmasına verilen önemin artması

- Tüm seviyelerde Eğitim ve Öğretim için ICOMOS Uluslararası Prensipleri arasından seçilen ilgili disiplinlerin ulusal profillerinin geliştirilmesi konusunda teşvik edilmelidir.
- Yapılandırılmış çevrenin uygun şekilde korunması koruma idaresi yaklaşımları üzerinde daha fazla durulmasını gerektirmektedir.

20. yüzyıl Stratejisi

Konferansta içinde bulunduğumuz çağdaş ortamın büyük ölçüde yirminci yüzyıl yapılarından oluştuğu ve sürdürülebilirlik ve ekonomik yeniden kullanıma dayanan yaklaşımlar benimsenmesine duyulan gereksime dair gittikçe artan bir bilinçlilik olduğuna dikkat çekilmiştir. Yirminci yüzyıl mimarisinin kendine özgü özellikleri olsa da uygun bakım tüm mirasa uygulanan koruma ilkelerinin onarla da uygulanmasını gerektirmektedir.

Ekler

Suomenlinna'da bir araya gelen katılımcılar kendilerine bu önemli konuları böylesine sıcak ve ilham verici bir ortamda tartışma fırsatını verdikleri ve yine bu konularda uluslararası anlamda bir toplantıya katılma fırsatı sundukları için toplantıyı düzenleyenlere minnettarlıklarını ve teşekkürlerini sunmuşlardır.

Etik Kurallar

Sorumluluklar

1. Yeterlilik: Koruma Çalışmaları; anılar, topluluklar ve alanların taşıdıkları değeri dikkate alan en fazla uygulanabilir nitelikteki standartlara ulaşılmasını amaçlamalıdır. Çalışmalar yalnızca yeterli eğitim ve deneyime sahip kişiler tarafından yürütülmelidir.
2. Farklı disiplinlerden oluşan Takımlar: Koruma çalışmaları çalışmalardan kişisel olarak sorumlu olacak yetkili bir kişi önderliğinde farklı disiplinlerden insanların bir araya geldiği takımlardan oluşmalıdır. Meslektaşların ve koruma çalışmalarının bütünlüğüne saygı gösterilmelidir.
3. Tavsiyeler: Korumacıların meslektaşlarının fikirlerine açık olmaları gerekmektedir. Onların da dışarıdan birinin fikrini almaya ve bilimsel tavsiye almaya hakları vardır.
4. Toplumla ilişkiler: kültürel mirasın geniş tanımı ve bunun korunmasına toplumun bir çok kesiminin dahil edilmesi gerektiği dikkate alındığında korumacılar halkla iletişim kurmak ve toplumun değişmekte olan dünyadaki öncelikler dengesini doğru kurmasına yardımcı olmak için diğer meslekten kişilerle ve medya mensuplarıyla birlikte çalışması gerekmektedir.

Değerlendirme ve Belgeleme

5. Araştırma: Toplumsal ve fiziksel bağlama göre mirasın değişen önemi de dahil olmak üzere mirasın kaynağının kültürel, teknolojik ve toplumsal tarihi tam olarak araştırılmalıdır.
6. Araştırma: Bir müdahalede bulunmadan önce anıtların, toplulukların ve alanların fiziksel özellikleri tam olarak dikkate alınmalıdır, içinde bulundukları durumlar değerlendirilmeli ve tüm çürüme nedenleri ve diğer aksaklıklar tespit edilmelidir.
7. Değerlendirme: Bu araştırma ve incelemeye dayanarak söz konusu miras kaynağının değeri tanımlanmalı ve bu kaynağa yapılacak tüm müdahalelere rehberlik edecek bir felsefe belirlenmelidir. Kısa ve uzun vadeli bir koruma planı oluşturulmalıdır.
8. Rapor: Her türlü müdahalenin tamamlanmasını takiben kapsamlı ve resimli bir teknik rapor hazırlanmalı ve bunun kopyaları halk arşivlerine teslim edilmelidir.

İyileştirme

9. Minimum düzeyde müdahale: Yapılacak müdahaleler minimum düzeyde olmalı, anıtların, toplulukların ve alanların geleceğini etkileyen tüm etkenler dikkate alınarak yapılmalıdır. Mirasın kaynağının ve bağlamının estetik, fiziksel ve tarihi bütünlüğüne ve özgünlüğüne saygı gösterilmelidir.

10. Koruma: Yapılacak müdahaleler anıtlara, topluluklara ve alanlara zarar vermemeli ve tarihi hırpalamaktan, yok etmekten ve çarpıtmaktan kaçınılmalıdır.

11. Yeni teknoloji: Yeni teknikler ve materyaller ancak düzgün şekilde test edildikten sonra kullanılmalı ve uzmanlardan alınacak bilimsel tavsiyelere göre uygulanmalıdır.

12. Gelecekteki çalışmalar: Yapılacak müdahaleler gelecekteki çalışmaları etki altında bırakmamalıdır. Geri döndürülebilir veya tekrarlanabilir olmalı ve kaynağın mevcut dokusu e bağlamıyla tutarlı olmalıdır.

Öğrenci Çevirmen: Pınar Sabuncu Artar

Öğrenci Proje Asistanı: İrem Uygur